

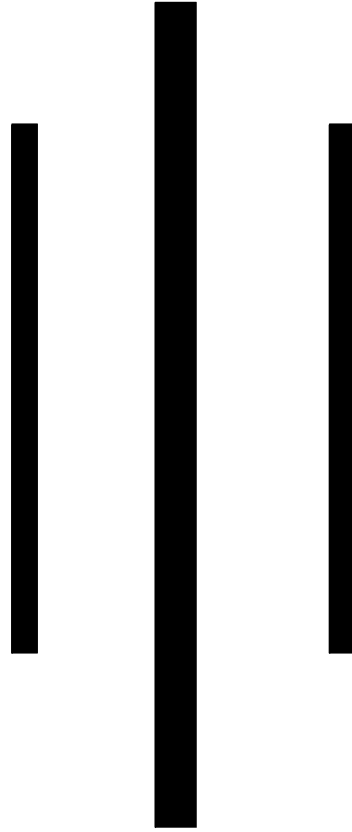
नेवाः नां

शान्तराज शाक्य

थः मस्तयूत नेवाःनां छुनाःतःपिं सुं सुं हनेबहःपिं

नेवाः नां

संकलक
शान्तराज शाक्य

थः मस्तयूत नेवाः नां छुनाः
गौरव ताया दिसँ ।

सफू	: “नेवाः नां”
विधा	: नां मुना ।
संकलक	: शान्तराज शाक्य
पिकाक	: क्वाथबहाः, नःत्वाः, यल ।
पिथना ल्याः	: द्वःछि ।
तिथि	: ने.सं. ११२७ म्हपुजा । सन् २००६ ।
सफूया हामा	: पिकाक ।
मू	: १५।-
थाकू	: जय बगलामुखी प्रिन्टर्स

नेवाः नां छुइबलय् बिचाः यायेमाःगु खँ

नां निगः निसें प्यंगः आखः दुगु जूसा जिउ ।

नां ल्ययेबलय् अप्वः चिंकाःतःगु आखः मदुगु जूसा नेवाः मखुपिसं नं उच्चारण याइबलय् अःपुइ । (नां धयागु नेवाःतय्सं जक उच्चारण याइगु मजूसे न्ह्यागु भाषाभाषीपिसं नं उच्चारण यायेमाःगुलिं फतलिंफक्व अप्वः चिंकाः मतःगु सरल खँग्वः जूसा जिउ ।)

निभाः, नीलः, कुलां थें याना नां छुइ मयःथें च्वंसा थ्व खँग्वःया पूर्वरूप निभाल, निलख, कुलाम याना नं नां छुइ जिउ । थ्व हे खँ मतिइ तयाः थ्व सफुतिइ “न्हापा” (पूर्वरूप) व “थौकन्हय्” धका वहे खँग्वःयात निथाय् बियागु दु ।

नां धयागु मज्यःतले मछिं थें च्वनीगु स्वभाविक खः । ज्यला वन कि न्हापा मछिंथें च्वंगु नां हे बांलाना वःगु अनुभव दुपिसं कंगु दु । न्ह्यू वज्राचार्य, लसता जोशी, हिसिला महर्जन, लूनिभाः तुलाधर, थें ज्याःगु नां नेपाःमिपिनिगु म्हुतुइ घाना थें जुइ धुंकूगु नां खः । बादल, आकाश, जश्मीन, माइकल थें ज्याःगु नां छुइ जिउसा सुपाच (सुपाँय्), आलमत, जीस्वान थें ज्याःगु नेवाः नां छुइ मछिने माःगु मदु । बानी मदया जक मछिं थें च्वंगु खः ।

दकसिबय् लिपातय् थ्व सफू पिकायेत विज्ञापन बिया ग्वाहालि यानादीपिं व बाखंमि यज्ञरत्न धास्वाःयात ने.सं. १९२७ न्हूदँया भिन्तुना नापं सुभाय् बियाच्चना ।

— शान्तराज शाक्य

क्वाथबहाः, नःत्वाः, यल ।

ने.सं. १९२७ म्हपुजा ।

थःगु खँ

- थःगु मातृभूमिया मू थूम्ह मनुखं थः बूगु मातृभूमियागु गौरव ताइ ।
- थः मांयागु गर्भय् च्वनाः मांया मुलय् च्वच्चं मांया दुरु त्वना ब्वलंगु चाःम्ह मनुखं थः मांयागु गुण न्ह्याबलें लुमंकाः च्वनी ।
- थः मांया गुण लुमंम्ह मनुखं थःगु मातृभाषा न्ह्याबलें थःगु शीरय् छुनाःतइ ।
- थःगु मातृभाषा लुमंम्ह मनुखं थःगु मातृभाषा न्ह्याबलें थः नाप नापं छ्यलाबुलाय् हयाःच्वनी ।
- थःगु मातृभाषाया गौरव दुम्ह मनुखं थः मस्तय्गु नां नं थःगु हे भाषां छुनातइ ।

नेवाःत साहित्य, संगीत, कला नापं मेमेगु दक्व ख्यलय् तःमि जूसां इमि थः मस्तय् त नेवाः नां छुइगु ज्या छता धाःसा चीमि । नेवाःतय् अप्वः नां भारतय् थें संस्कृत भाषां छुना तःगु दु । म्हो जक नां नेवाः भाषां दु । छुं दशकं निसें नेवाःतय्सं नेवाःतय्गु नां नेवाः भाषां जुइमाः धयागु चायेका हःगु खने दु । न्हापा स्वया अप्वः नेवाः ल्यासे, ल्याय्म्हतय् नेवाः नां छुनाः तःगु खने दयाःवःगु दु । थौकन्हय् नेवाः नां छुइयःपिं मांबौपिं यक्व दु । नेवाः नां छुइ यःपिनि नेवाः नां माःजुया च्वने माःगुलिं वय्कःपिंत भचा जक जूसां अःपुइमा धका थ्व नेवाः नां मुना सफू कथं पितहयाः च्वना ।

मिसा मस्तय्गु नां

न्हापा	थौंकन्हय्	अर्थ
अंगुलि	अंगू	: औंठी ।
अचाकलि	अचाकलि	: अति, आपालं ।
अजिमा	अजिमा	: हारति माता ।
अनरसा	अनरसा	: खुवा, चिनि तया: छुनात:गु मरि
अनि	अनि	: हनेबह:पिन्त भागि यायेगु ।
अन्ति	अन्ति	: थ्याका ।
अन्तलि	अन्तलि	: अचार दयेके जिउगु वनस्पति ।
अमुलि	अमू	: छताजि ताल्जु ।
अरुवा	अरुवा	: छताजि जाकि ।
अलखा	अलखा	: कय्तापुजाय् फीमा:गु वस: ।
अललमा	अल:मा	: क्यातुगु कचा दुगु सिमा ।
अयेलि	अयेलि	: सम्बोधन, हनाबना ।
अस्ति	अस्तमि	: अष्टमी ।
आइता	आइता	: आयू ।
आपुलु	आपुलु	: उत्सुक, उत्सुकता ।
आसिका	आसिका	: आषिश, आशिर्वाद ।
इता	इता	: दक्षिण दिशा ।
इना	इना	: गणेश ।
इस्तमि	इस्तमि	: स: थीकेत नइगु जडीबुडी ।

ईका	ईका	: छता बीबः ।
उलुपां	उलुपां	: अजः (मचाभासं) ।
कचा	कचा	: सिमाकचा ।
कछला	कछला	: ने.सं.या न्हापांगु महीना ।
कन्ना	कन्ना	: करुणा ।
कय्ल मै	कयः मै	: त्वइसे बांलासे च्वंम्ह मिसामचा
कस्तुलि	कस्तू	: कस्तुरी ।
किकिंपा	किकिपा	: द्यःया छ्यनय् तिइगु तिसा ।
किपा	किपा	: फोटो ।
किपाला	किपाला	: किचः ।
किसली	किसली	: जाकि, ग्वय् व दक्षिणा दुगु सलिं
कुमःका	कुमःका	: सँ प्याकीबलय् हिंकीगु का ।
कुलिपा	कुलिपा	: पासापिं नापं क्वातुगु स्वापू ।
कोगिता	कोगिता	: सियू कपाय् सइगु छता सिमा ।
कोछिना	क्वछिना	: निर्णय ।
कोछुना	क्वछुना	: नम्रता, विनम्र पह ।
केलेंहन	केलेहन	: येचाः पहलं स्वइगु ।
कल्या	कल्या	: भम्चायात न्ह्याकीगु तिसा ।
क्यातु	क्यातु	: नरम ।
खसुति	खसुति	: शीत ।
गतिला	गतिला	: वसुन्धराया धलं ।
गाबल, गाभल	गाबः	: घुम्टो ।

गालसा	गालसा	: पंखा ।
गुनकेरास्वान	गुनकेरास्वां	: इहिपायात माःगु स्वां ।
गुनला	गुंला	: ने.सं.या भिगूगु ला ।
गुँजला	गुँजला	: ज्वालामुखी ।
ग्वय्स्वान	ग्वय्स्वां	: किजापुजायात माःगु स्वांमाः ।
गेसुलाः	ग्यसुलाः	: स्यल्लाःगु, स्तरयुक्त ।
गेसु	ग्यसु	: उच्चस्तर, स्तरयुक्त ।
ग्यानतकुन	ज्ञानथकुं	: छता नस्वाःगु स्वां ।
घंगला	घंगला	: घुँघरु ।
चकना	चकना	: विस्तार, विस्तृत ।
चर्या	चचा	: परम्परागत छता नेवाः राग ।
चितासुलि	चितासू	: सुख, आनन्द ।
चुलि	चुलि	: मुना, स्वां चुलि ।
चेसना	चेस्ना	: चेतना ।
चोछा	च्वछा	: प्रशंसा यायेगु ।
चोसा	च्वसा	: कलम ।
छसरा	छसरा	: अय्लाः छधाः ।
छेला	छ्यला	: प्रयोग ।
छाय्पा	छाय्पा	: श्रृंगार, मेकअप ।
जला	जला	: मिँया जः, ज्वाला ।
जपा	जपा	: ज्वजलपा ।
जिउता	ज्यूता	: आजीवन, ज्यूताछि ।

जीस्वान	जीस्वां	: जस्मीन, नस्वा:गु छताजि स्वां ।
जेला	ज्यला	: ज्य:गु ।
जोंसा	ज्वंसा	: द्यवं ज्वनातइगु ज्वंसा ।
ज्वला	ज्वला	: जला ।
इवाता	इवाता	: सालिक ।
इवाला	इवाला	: भरना ।
भुला	भुला	: जात्राय् द्यः तया यंकीगु खः, द्योखः
तकुस्वान	तकुस्वां	: लालीगुराँस ।
तछला	तछला	: ने.सं.या च्यागूगु महीना ।
तलासि	तलासि	: हाम्व:यागु लड्डु ।
तवमति	त:मति	: उच्चमन, विशाल हृदय ।
तवहिसि	त:हिसि	: अति हिसिदुम्ह ।
ताइभाबा	ताइभाबा	: तिमिला (मचाभासं) ।
तातुना	तातुना	: लक्ष्य, मनंतुना ।
ताया	ताया	: मन्तुना, भा:पिया ।
तासुना	तासुना	: लक्ष्य ।
तिकि	तिकि	: फुति ।
तिमिला	तिमिला	: मिला, चन्द्रमा ।
तिलहिल	तिलहिल	: तियेगु तिसा ।
तिला	तिला	: चिकं तिइगु ।
तिलिकता	तिलिकता	: छता स्वां ।
तिसा	तिसा	: गहना ।

तिसिना	तिसिना	: निचोड, सारांस ।
तुम्ला	तुम्ला	: मिला, चन्द्रमा ।
तेवा	तेवा	: प्रेरणा ।
थसाची	थसाची	: वहयागु ताहाकःगु सिन्हः ।
थापना, थापन	थापं	: नीस्वना, पलिस्था ।
थापुजा	थापुजा	: थापना याना पुज्यायेगु ज्या ।
थिनला	थिला	: ने.सं.या निगूगु महीना ।
दसि	दसि	: प्रमाण ।
दाफवलस्वान	दाफोस्वां	: व्हाइट जस्मीन, तुयूगु स्वां ।
दिखा	दिखा	: दिक्षा ।
दितला	दिल्ला	: ने.सं.या गुंगूगु महीना ।
दिपस्ता	दिपस्ता	: छता मरिया नां ।
दिपाल	दिपाः	: विश्राम ।
दिपंखा	दिपंखा	: यलय् बौद्धतय्गु तःधंगु जात्रा ।
दिसि	दिसि	: महायान बौद्धतय् तःधंगु नखः ।
दुन्ता	दुन्ता	: अर्पण ।
दुना	दुना	: पाःल्हाः ।
दुबसा, दुबलसा	दुबःसा	: दुनेच्चंगु ।
दुबिस्ता	दुबिस्ता	: गोप्यनीयता ।
दुबिना	दुबिना	: प्रवेश (जि छंगु मायाय् दुबिना)
दुवाला	दुवाला	: मनं वाला स्वयेगु ।
दुसुना	दुसुना	: अदृश्य जुइगु ।

देछा	देछा	: समर्पण, अर्पण ।
देछाना	देछाना	: देछा ।
देजला	देजला	: देशयात्रा ।
देना	देना	: गुरुजनयात देछायेगु दां ।
देपा	देपा	: खवःगु ।
दोहलपा	द्वहलपा	: समर्पण, उपहार ।
धोलकिपा	ध्वःकिपा	: रेखाचित्र ।
ध्याउना	ध्याउना	: चिन्तन, ध्यान मग्न ।
नकिन	नकिं	: नेत्री, नायिका ।
नचा	नचा	: कलिलो, नूतन ।
नमिला	नमिला	: तिमिला ।
नमिँ	नमिँ	: आकासय् नमिं ग्वाइगु ।
नवल, नवलि	नःला, नःलि	: नूतन, नवीन, नव ।
नवलिस्वान	नःलिस्वां	: मोहनीबलय् पीगु स्वां ।
नसना, नसति,	नसं	: प्रभात ।
नसला, नुसला	नसला	: शुद्ध यायेगु ।
नाला	नाला	: स्वीकार्य ।
निसरा	निसरा	: अय्लाः निधाः ।
निसलाख	निसलाः	: नैवैद्य, सिधा ।
निसु	निसु	: मसिन ।
नुगलकि	नुगःकी	: ससुद्यःयागु आखेय् ।

नुमिला	नुमिला	: तिमिला ।
पचलि	पचलि	: नांजाःम्ह पचलि द्यः ।
पतूका	पतूका	: सँ प्याकीबलय् छेनय् हिंकीगु का
पनजा	पनजा	: संघदानया जा ।
पनकी	पनकी	: दू (डोली) ।
पल्पसा, } पलिभसा }	पल्पसा	: हाबलासा, न्हसला ।
पलिसा	पलेसा, पौसा	: पौसा, पलेसा ।
पलिस्था	पलिस्था	: नीस्वना, स्थापना ।
पलिस्वान, } पलेस्वान }	पलिस्वां	: कमल ।
पलेहल	पलेहः	: पलेहः ।
पसुका	पसुका	: पञ्चसुत्रका ।
पाचिना	पाचिना	: पाचिनेगु ।
पामिला	पामिला	: छपागु तिमिला ।
पारु	पारु	: प्रतिपदा, तिथिया न्हापांगु तिथि
पालिजात	पालिजाः	: पारिजात स्वां ।
पातंका	पातंका	: सँ प्याकीबलय् माःगु का ।
पिचु	पिचु	: चुलुसे च्वंगु ।
पिथना	पिथना	: पिकयागु ।
पिबलसा	पिबःसा	: आवरण ।
पियजा	पिइजा	: पीजा ।

पिलुन	पिलुं	: धैर्य ।
पिया	पिया	: प्रतिक्षा ।
पीजा	पीजा	: ब्वाइइया वइगु ।
पुनथकुन	पुनथकुं	: लोकव्हाःगु नेवाः नां ।
पूमिला	पुन्हि	: पूर्णिमा ।
पोहेला	पोहेला	: ने.सं.या स्वंगूगु ला ।
फलकी	फलके	: पवित्र नसा ।
बछला	बछला	: ने.सं.कथंया छगू ला ।
बानलाक, बानला	बांलाः	: सुन्दर, सुन्दरी ।
बामिला	बामिला	: अर्धचन्द्र ।
बिकु	बिकु	: मचा मम्बाना तयेगु नां ।
बिजकनि, } बिचाकनि	बिचकनि	: न्हाय्पनय् सुइगु तिसा ।
बिरकी	बिरकी	: न्हाय्पंया तिसा ।
बुलिन	बुलिन	: छता तिसा ।
बोलना	ब्वलना	: विकास जूगु ।
बोला	ब्वला	: पलेसा, सत्ता ।
बोसा	ब्वसा	: ब्वयेगु, प्रदर्शन ।
भलसा	भलसा	: भरोसा ।
भागि	भागि	: भागि यायेगु ।
भालपा	भाःपाः	: भाःपीगु ।
भिनतु, भिन्तु	भिंतु	: शुभ-चिन्तक ।

भिंतुना	भिन्तुना	: शुभ-कामना, शुभेच्छा ।
मई	मई	: मैयाँ, नानी ।
मचालानी	मचालानी	: मचाम्ह रानी ।
मतजला	मतजला	: मतजः ।
मतिना	मतिना	: प्रेम, माया ।
मतेना	मतिना	: प्रेमि ।
मनसुवा	मनसुवा:	: मनसाय, इच्छा ।
मनतुना, मन्तु	मन्तुना	: मन तुनेगु, मनतुना ।
मञ्जुसिरि	मञ्जुश्री	: मञ्जुश्री ।
मय्जु	मय्जु	: मिसातयूत हना धायेगु खँग्वः
मय्जुलानी	मय्जुरानी	: मय्जुरानी ।
मय्तुल	मय्तुली	: नाईटिङ्गल भंगः, जुरेली ।
मसिनु	मसिनु	: मिहीनगु ।
मालसिरि	मालश्री	: मोहनीबलय् हालीगु नेवाः मे
मनखना	मंखना	: मनं खनेगु ।
मुलसल, मूसल	मूसः	: पीजा कंगु, अय्लाः मूसःगु ।
मुसुकाः	मुसुका	: मुस्कान ।
मिजला	मिजला	: मिँयागु जः, ताप ।
मितसि	मित्सि	: दाख, अंगूर ।
मिप्वाला	मिप्वाः	: मिँयागु प्वाला ।
मिब्वाला	मिब्वाला	: मिँयागु ब्वाला ।
मिला	मिला	: तिमिला ।

मिलालू	मिलालू	: तिमिला त्वःगु ।
मैजुमति	मय्जुमति	: नारी हृदय ।
म्हना	म्हना	: म्हनाःच्वंगु ।
यनला	यंला	: ने.सं. कथं भिंछगूगु महीना
यमता	यंता	: उत्तर दिशा ।
यनकुलि	यंकुलि	: दक्षिण पच्छिम दिशा ।
यवपा	यःपा	: प्रेम, माया ।
राजामति	राजमति	: छपु नेवाःमेय् च्वंम्ह ल्यासे ।
लकसा	लकसा	: वातावरण ।
लचना	लचना	: मान-मिजास, हनाबना ।
लना	लना	: प्रतिक्षा ।
लय्ता	लय्ता	: हर्ष ।
लसता	लसता	: लय्तायेगु ।
लसा	लसा	: श्रेष्ठता, महत्वपूर्ण ।
लस्सा	लस्सा	: लसा दइगु ।
लसहाना	लसहना	: वढाई, अर्पण ।
लसिकल	लसिकल	: प्रेमकला ।
लहना	लहना,	: हनाबना ।
लहिना	लहिना	: पालन पोषण ।
लानि	लानि	: रानी ।
लापा	लापा	: पुतली, लाप्चा ।
लानी मय्जु	लानी मय्जु	: रानी मय्जु ।

लाय्लामा	लाय्लामा	: इन्द्रेणी ।
लिकुना	लिकुना	: थातं च्वने ।
लिजला	लिजला	: प्रतिविम्ब ।
लिधंसा	लिधंसा	: भरोसा, तिबः ।
लिसा	लिसा	: पुनः ।
लुतिअजिमा	लुति	: ईन्द्रायणी ।
लुदना	लुदना	: सन्तोष ।
लुदनापु	लुदनापु	: सन्तोष ।
लुधना	लुधना	: सन्तोष ।
लुमना	लुमना	: सम्भना ।
लुमु	लुमु	: लुमुसे च्वंगु भाव ।
लुँतिसा, लुँति	लुँतिसा	: लुँयागु तिसा ।
लुँसिन्हल	लुँसिन्हः	: लुँयागु सिन्हः ।
लुँस्वान	लुँस्वां	: लुँयागु स्वां ।
लुँबुँ	लुँबुँ	: लुकुमाःद्यः पुज्यायेत माःगु स्वां ।
वंजला	वंजला	: छगू किसिम यागु पुजा ।
वंला	वंला	: छगू बुद्धपुजा ।
सतिका	सतिका	: घनिष्ट ।
सतिना	सतिना	: निकट ।
सतिसा	सतिसा	: छता जातया सिँ ।
सतिवा	सतिवा	: वाया छता जात ।
सती	सतिइ	: निकटम ।

समाल	समाः	: श्रृंगार ।
समिजु	समिजु	: भम्चायात पासा च्वनीम्ह ।
ससिवा	ससिवा	: खःथें मखुथे भुलुभुलु वइगु वा ।
ससुमां	ससु	: सरस्वती ।
सिन्हलपता	सिन्हःपता	: नेवाः लोकबाखंया छम्ह मिसा ।
सिन्हःपता मय्जु	सिन्हःपता मय्जु	: नेवा
सिन्हलमू	सिन्हःमू	: सिन्हःतयेगु कलात्मक थल ।
सिन्तलि	सिन्तलि	: गंसिम्ह मिसा ।
सिरपाः	सिरपौ	: सिरपाः, पुरस्कार ।
सिरसा	सिरसा	: सिसौ ।
सिलु	सिलु	: गोसाइकुण्ड ।
सिलुस्वान	सिलुस्वां	: सिलुइ व्हइगु तुयूगु स्वां ।
सिल्ला	सिल्ला	: ने.सं.या प्यंगूगु महीना ।
सीस्वान	सीस्वां	: मैनां स्वां ।
सुकुन्दा	सुकुन्दा	: मंगल प्रतिक कलात्मक मतथल
सुता	सुता	: क्वखायेगु तिसा ।
सुपलाख	सुपलाः	: सुकदम, बांलाःगु पलाः ।
सुमलि	सुमलि	: पुजाज्वलं तयेगु धकि ।
सुला	सुला	: सुलेगु ज्या ।
सोना	स्वना	: स्थापना ।
सोन्ति	स्वन्ति	: स्वन्ति नखः ।
सोसरा	स्वसरा	: अयूलाः स्वधाः ।

सोसा	स्वसा	: शोभा ।
हना	हना	: हनेगु, हनाबना, ।
हनाबना	हनाबना	: मानमर्यादा ।
हसना	हसना	: सन्देश, खबर ।
हामा	हामा	: संरक्षक ।
हाबला	हाबलासा	: हाबलासा त्वइगु ।
हिला	हिला	: परिवर्तन ।
हिलाबुला	हिलाबुला	: छगू नापं मेगु हिलेगु ।
हिसि	हिसि	: हिसि दुम्ह, सुन्दरता ।
हिसिसुलि	हिसिसू	: हिसि दुम्ह ।
हिसिला	हिसिला	: हिसि दुम्ह ।
हिसिली	हिसिली	: हिसि लीम्ह ।
हिसु	हिसु	: हिलावंगु चिं ।
न्हसला	न्हसला	: पल्पसा ।
न्हिला	न्हिला	: मुस्कान ।
न्हिलासल	न्हिलासः	: न्हचूसः ।
न्हयथना	न्हयथना	: न्हचव्वया ।
न्हयलुवाल	न्हयलुवाः	: अग्रसरम्ह ।

मिजं मस्तय्गु नां

न्हापा	थौकन्हय्	अर्थ
अइल	अइल	: दकसिबय् लिपायाम्ह मचा ।
अगिन	अगिन	: अविरल ।
अगिंमथल	अगिंमथः	: अग्नीशाला ।
अजमास	अजमाय्	: अनुमान, योजना ।
अजल	अजः	: काजल ।
अतल	अतः	: ज्या दिना छुं भचा नयेगु ।
अतस	अतस	: प्रशस्ट, यक्व ।
अतिकन	अतिकं	: यक्व, प्रसष्ट ।
अपसन	अपसं	: उपवास ।
अम्बल	अम्बः	: गुच्चा बालूगु सि ।
अरनिको	अरनिको	: नेपाःया नांजाःम्ह कलाकार ।
अलख	अलः	: तुतिपतिनय् छीगु ह्याउँगु रंग ।
अल्याख	अल्याख	: असंख्य, अनगिन्ती ।
अरुवाल	अरुवाः	: पुजा सम्बन्धि कापः ।
अस्तर	अस्तर	: तसवीर च्वयेत माःगु कापः ।
आक्स	आकास	: आकाश ।
आखल	आखः	: अक्षर ।
आगम	आगं	: पुजाकुथि ।
आजा	आजा	: पुर्खा, बाज्या ।

आज्जु	आज्जु	: लक्ष्य ।
आय्	आस	: आकांक्षा ।
आलख	आलः	: भुजा (जाया सम्मानार्थं खँग्वः) ।
आल	आल	: आकाश ।
आलजल	आलजः	: आकाश तेज ।
आलमत	आलमत	: आकाशदीप ।
आसिक	आसिका	: आशिष, आशीर्वाद ।
आँच	आँच	: क्वाःजः, राप ।
आसाकाजि	आस्काइ	: आशाकाजी ।
इकनन	इकनं	: प्रशष्ट ।
इताक	इताः	: इताःमत ।
इनाप	इनाप	: अनुरोध, प्रार्थना ।
इनास	इनाय्	: गणेश ।
इल	ई	: समय ।
इलचन	इलचं	: घडी ।
इलाम	इलां	: द्योयाफुसय् तइगु वस्तु ।
उजन	उजं	: आज्ञा, आदेश ।
उजुन	उजुं	: आशातित समय ।
उभनन	उभनं	: अत्यधिक ।
उरल	उरः	: ज्योतिपुज्ज ।
उफोलस्वान	उफोल	: लिली, नीलकमल ।

कजिल	कजी	: प्रमुख ।
कतान	कतां	: बुत्ता कीगु नँयागु ज्याभः ।
कपन	कपं	: इन्द्रधनुष ।
कपल	कपः	: इन्द्रेणी, खण्ड ।
कयल	कयः	: चिनिया चा थल ।
कयलबाबु	कयःबाबु	: त्वइसे बांलासे च्वंम्ह मिजंमचा
कलख	कलः	: पुजाज्वलं तयेगु थल ।
कवमि	कःमि	: सरजक, श्रृजनाकार ।
किचल	किचः	: किपालु, प्रतिविम्ब ।
कीगल	कीगः	: पुजायात माःगु जाकि ।
कुतल	कुतः	: कोशिश ।
कुरिल	कुरिल	: तागत दइगु छता वनस्पति ।
कुर्नेस	कुर्नेस	: नमस्कार, प्रणाम, ज्वजलपा ।
कुलाम	कुलां	: क्षितिज ।
कुलामजल	कुलांजः	: क्षितिज जः ।
कोतल	क्वतः	: तःधंगु पुजाय् छयलीगु पुजाभः
कोलन	क्वलं	: ख्वालय् बुइगु वस्तु ।
क्वातु	क्वातु	: क्वातुसे च्वंगु ।
क्वावजल	क्वाःजः	: क्वाःगु जः, लुमुगुजः ।
गजुलि	गजू	: देगःया शिखर ।
गाजल	गाजः	: किचः ।

गुलुपात	गुलुपाः	: पिण्डपात्र ।
गेसु	ग्यसु	: उच्चस्तर, ग्यसु दुगु ।
गोदाल	गोदाः	: पर्वय् च्याकीगु सिँयागु छें ।
गोलफस	ग्वःफय्	: भुमरी ।
गोसाल	ग्वःसाः	: योजना ।
गुँचोत	गुँचवः	: गुँयागु च्वका ।
चइते	चैत्य	: चीभाः ।
चउ	चउ	: चीभाः फुसय् छायेगु वस्तु ।
चकन	चकं	: सुपायँ चकना वनीगु ।
चखल	चखः	: चीधंगु नखः ।
चचापा	चचापा	: चर्या गायक ।
चसु	चसु	: उच्चता ।
चालन	चालं	: मोहनी नखःया चालं ।
चिउताल	च्यूताः	: चासो ।
चितासुख	चितासुख	: अमनचैन ।
चित्तधर	चित्तधर	: नेपालभाषाया नांजाःम्ह कवि ।
चिनियाकाजि	चिन्काइ	: चिनियाकाजी ।
चिलाख	चिलाख	: ल्हातं ज्वना जुइगु चिकंमत ।
चीभाल	चीभाः	: चैत्य ।
चोजाल	चवजाः	: प्रसिध्द
च्वापुजल	च्वापुजः	: हिमतेज ।

च्वाम्बल, }
च्वामल }

च्वाम्बः : द्यःयात गालेगु च्वाम्बः ।

छपन छपं : एकता ।

छिसकल छिसकर : छया आदरणीय खँग्वः ।

जल जः : प्रकाश ।

जलप जलप : लुं सिया तःगु ।

जल लू जःलू : जः लुइगु ।

जातल जातः : जन्म पत्रिका, चिन्हा ।

जिउ ज्यू : शरीर ।

जुजु जुजु : राजा ।

जुजुकाजि जुकाइ : जुजुकाजी ।

जुमि जुमि : वटुवा, लँजुवाः ।

जूजन जूजं : सहयोगी ।

जोभन जोबन : यौवन ।

जोलन ज्वलं : सामग्री ।

तपन तपं : विशेष, फरमाइस ।

तबन तबन : वीरता ।

तमक तमक : सँ प्याकेत माःगु थल ।

तवकवि तःकवि : महाकवि ।

तवधन तःधं : महान, विशाल ।

तवनुगल तःनुगः : विशाल हृदय, नुगः तःफाःम्ह ।

तवमन	तःमन	: विशालमन, मन तःधंम्ह ।
तवमनुख	तःमनू	: महामानव, तःधंम्ह मनू ।
तवमि	तःमि	: धनीम्ह मनू ।
तातुन	तातुन	: लक्ष्य कायेगु ।
तातुने	तातुने	: लक्ष्य तयेगु ।
तायल	तायः	: छता तिसा ।
तिबल	तिबः	: ग्वाहालि, तेवा ।
तिमिला	तिमिला	: चाँदनी, चन्द्रमा ।
तिमिलाजल	तिमिलाजः	: चन्द्रकिरण ।
तुजन	तुजं	: माफिक ।
तुकिजल	तुकिजः	: तुकिमतयागु किरण ।
तुतल	तुतः	: स्तोत्र, स्तुति ।
तुयू	तुयू	: श्वेत ।
तुयूजल	तुयूजः	: प्रकाश, तेज ।
तोलन	तोलं	: तोरण ।
थापन	थापं	: स्थापना ।
थापिन	थापि	: थापंयायेत माःगु थल ।
थीजल	थीजः	: तेजिलो प्रकाश ।
थीनगु	थीनगु	: चम्किलो तारा ।
थीमत	थीमत	: थीगु मत ।
थुवाल	थुवाः	: मालिक, धनी ।

दबुलि	दबू	: डबली ।
ददा	दाजु	: दाजु ।
दामि	दामि	: दां यक्व तूगु, बहुमूल्य ?
दिख	दिख	: स्वया नक्कल यायेगु पह ।
दिपाल	दिपा:	: विश्राम ।
दुगन	दुगं	: दोब्बर, दुगंछि ।
दुगल	दुग:	: मेरुडण्ड ।
दुग्यन	दुग्यं	: स्तरयुक्त ।
दुचिन	दुचिं	: संस्कृति, तजिलजि ।
दुजल	दुज:	: सदस्य ।
दुदन	दुदं	: भरिपूर्ण ।
दुधन	दुधं	: पुर्खापिनिगु सम्पत्ति ।
दुधन	दुधं	: लुधन्ति, लुधंया भाव, सन्तोष ।
दुनुगल	दुनुग:	: हृदय, नुग: ।
देगल	देग:	: मन्दीर ।
देगुल	देगू	: सिन्का धुं ।
देपन	देपं	: व्याज ।
देबल	देब:	: पिब:सा ।
देवाजल	देवाज:	: देवा:यागु ज: ।
धकंध	धकंध:	: परिपक्वम्ह, लक्काम्ह ।
धनपताक	धनपता:	: धन दुम्ह (?) ।

धलक	धलः	: विषयसूची ।
धलन	धलं	: धार्मिक प्रतिज्ञा ।
धुस्वान	धुस्वां	: छता स्वां ।
नकसल	नकसः	: नःलिगु सः, न्हूगु सः ।
नकबू	नकबू	: नव जन्म, न्हूगु जन्म ।
नखल	नखः	: नखःचखः ।
नगति	नगति	: तारा, नक्षत्र ।
नगु	नगु	: तारा ।
नगुमान, नगुमाः	नगमाः	: तिथिमिति स्वयेगु पात्रो ।
नगल	नगर	: निगल, शहर ।
नगु	नगु	: तारा ।
नवलिसल	नःलिसः	: नव आवाज ।
नवाल	नवाः	: मिस्री ।
नसन	नसं	: प्रभात ।
नस्वाल	नस्वाः	: सुगन्ध ।
नासल	नासः	: सकसिया यइगु भाव ।
निगल	निगल	: शहर, (स्वनिगल=तीन शहर)
निप	निप	: शुद्ध ।
निभाल	निभाः	: सूर्य किरण, घाम ।
निभालजल	निभाःजः	: सूर्यकिरण ।
निसलाख	निसलाः	: सिधा ।

नीलख	नीलः	: शुद्धगु लः ।
नीहल	नीहः	: नीमयागु हः ।
नुगल	नुगः	: चित्त, हृदय ।
नुगलजल	नुगःजः	: हृदय प्रकाश ।
नुगलसल	नुगःसः	: अन्तरआवाज ।
नेपाल	नेपाः	: नेपाल देश ।
नेपालमि	नेपाःमि	: नेपाली ।
नेवाल	नेवाः	: नेवाः जाति ।
न्हूसल	न्हूसः	: नवआवाज ।
न्हूजल	न्हूजः	: नवकिरण ।
न्ह्यलुवाल	न्ह्यलुवाः	: अग्रसरम्ह ।
न्हिसुदन, न्हिसु	न्हिसुदं	: प्रसन्नता, प्रफुल्लता ।
पताक	पताः	: ध्वजा पताका ।
पन्नाजल	पन्नाजः	: पन्नाकिरण ।
परबत	परबः	: पर्वत, पहाड ।
परबस, परभस	हाबलासा	: पल्पसा ।
पलाख	पलाः	: कदम ।
पलिमान	पलिमां	: नेवाः बाजंया छगू ताल ।
पहल	पहः	: शैली, स्वभाव ।
पासा	पासा	: पासा ।
पास्वान	पास्वां	: ग्वयूस्वां हनातःगु स्वां ।

पिजल	पिजः	: पिनेयागु जः ।
पिवान	पिवां	: भाईलेन, सारङ्गी ।
पिवाल	पिवाः	: पहरा च्वनीम्ह ।
पिल्	पिल्	: प्रकट ।
पिलुन	पिलं	: धैर्य ।
पुचल	पुचः	: समूह ।
पुजाभल	पुजाभः	: पुजायायेगु ज्वलं तयेगु पाः ।
पुता	पुता	: यःम्ह सन्तान ।
पुन्हिजल	पुन्हिजः	: चाँदनी, जुनेरी ।
पुलकित	पुलकित	: मतिनां रोमाञ्चित जुइगु ।
पूवन	पूवन	: ज्याखँ पूवनेगु ।
पौभाल	पौभाः	: थान्का ।
फस	फय्	: सासः ल्हायेत माःगु फय् ।
फसधाल	फय्धाः	: फय्यागु धाः ।
फिसल	फिसः	: फिब्व ।
फुदनक	फुदंक	: लुदंक ।
बचन	बचं	: बचं बिइगु ।
बहम	बहम्ह	: योग्यम्ह, हनेबहःम्ह ।
बिजन	बिजं	: फाइनल ।
बिताजु	बिताजु	: गुरु, शिक्षक ।
बिसकन	बिसकं	: अलग ।

बुलिन	बुलिन	: सँ मिलय् यायेत तइगु तिसा
बोलन	ब्वलन	: विकास, प्रगति ।
भमल	भम्बः	: भ्रमरा ।
भाजु	भाजु	: श्रीमान, हनेमाःम्ह मिजंमनू ।
भिन	भिं	: शुभ, असल ।
भिनक	भिंक	: भिंगु ।
भिनकुतल	भिंकुतः	: शुभप्रयास ।
भिनम	भिंम्ह	: भलादमी मनू ।
भिनसुकाल	भिसुकाः, भिसका	: सौखिन व्यक्ति ।
भिंमनुख	भिंमनू	: सज्जन, भलादमी ।
भिने	भिने	: भिंगु ।
मचाकाजी	मचाकाइ	: मचाम्ह काजी ।
मत	मत	: दीप ।
मतकलख	मतकलः	: दुने मत च्याका ब्वयेकेगु वस्तु ।
मतजल	मतजः	: मतयागु जः ।
मताप	मताप	: एक सूर, थःगु हे पहलय् ।
मतिगल	मतिगः	: माया च्वनीगु थाय् ।
मतिजल	मतिजः	: प्रेमकिरण ।
मतुक	मतू	: मुकुट, श्रीपेच ।
मतुकजल	मतूजः	: मुकुट किरण, श्रीपेचकिरण ।
मदिक	मदिक	: अविरल ।

मनगल	मनगः	: मन चवनीगु थाय् ।
मन्दल	मन्दः	: मण्डप ।
मन्दलजल	मन्दःजः	: मण्डपप्रकाश ।
मलख	मलः	: ड्राइगन ।
माथन	माथं	: समथल ।
मानचन	मानचन	: ग्वय्सायेकेत माःगु ग्वय् ।
मिचलत	मिचः	: मिजला, ज्वाला ।
मिप्वाल	मिप्वाः	: राँको, मसाल, चिलाख ।
मिजल	मिजः	: अग्नि ज्वाला ।
मिलाप्वाक	मिलाप्वाः	: राँको, चिलाख ।
मुकुन्दा	मुकुन्दा	: छम्ह नागं कुइका तःगु सुकुन्दा ।
मुखल	मुखः	: मुकुट ।
मुखलजल	मुखःजः	: मुकुट किरण ।
मुक्ताल	मुक्ताः	: सक्षमता ।
मुतिजल	मुतिजः	: मोतिकिरण ।
मूजल	मूजः	: क्वाःजः, म्हय् च्वंगु क्वाःजः ।
मुलसल	मूसः	: पीजा कंगु अय्लाः ।
मूसल	मूसः	: मुख्यगु आवाज ।
मूस्याल	मूस्याः	: चिलाख ।
यकायि	यकायि	: स्वाधीन, स्वच्छन्द ।
यचिन	यचिं	: शुद्ध ।

यूजल	यूजः	: यूयागु जः ।
यूराज	यूराज	: यूराज ।
यलपाल	यलपाः	: यःगुया भाव ।
यलमि	यलय्	: यलय् च्वंम्ह मनू ।
यव	यः	: प्रिय ।
येमकुलि	येमकुलि	: ईशान (उत्तर दक्षिण कोण) ।
यवतेव	यःत्यः	: आशिक ।
याउँसु	याउँसु	: शान्ति ।
रसन	लसन	: लय्ताये, खुसि जुया ।
राप	राप	: ताप, क्वाःजः ।
लकस	लकस	: वातावरण ।
लखु	लखु	: लः, पतिनय् न्ह्याइगु ।
लँजुवाल	लँजुवाः	: वटुवा ।
लबु	लबु	: लःयागु छाल ।
लवल	लवः	: नाफा ।
लस	लय्	: हर्ष, मे हालेगु लय् ।
लसकुस	लसकुस	: स्वागत ।
लसने	लसने	: सभ्य जुयेगु ।
लसपाल	लसपाः	: हर्षया भाव ।
लसये	लसये	: व्यवहार बांलाक हनेगु ।
लसन	लस्सा	: या दइगु ।

लसान	लसां	: प्वालाप्वाला थीकेगु ज्याभः ।
लसिक	लसिक	: रसिक, रसयुक्त ।
लसिकल	लसिकल	: प्रेमकला ।
लहने	लहन	: सभ्य जुयेगु ।
लाउन	लाउं	: ख्वाःया वर्ण ।
लाज	राज	: जुजु ।
लाजकुमार	राजकुमार	: राजकुमार ।
लाय्पू	लाय्पू	: राजपुत्र ।
लिकुन	लिकुन	: थातं च्वने ।
लिचोल	लिचवः	: परिणाम ।
लिजल	लिजः	: प्रतिविम्ब ।
लिधन	लिधन	: भरोसा ।
लिपुत, लिपुल	लिपू	: लिसः ।
लिफल	लिफः	: लिज्ञां कायेगु ।
लिबल	लिबः	: भरोसा, लिधंसा ।
लिसन	लिसं	: लिसं तयेगु, स्वापू तयेगु ।
लिसन	लिसः	: जवाफ ।
लिसवाल	लिसवाः	: लिपा वइगु सवाः ।
लिहान	लिहां	: लित ।
लुतिअजिमा	लुतिअजिमा	: इन्द्रायणी ।
लुदन	लुदन	: सन्तोष ।

लुधन	लुधन	: सन्तोष ।
लुधन्ति	लुधन्ति	: सन्तोष ।
लुपाल	लुपाः	: उपलब्धी ।
लुमन	लुमन	: सम्भ्रना ।
लिचवल	लिचवः	: परिणाम ।
लुमुजल	लुमुजः	: लुमुसे च्वंगु किरण ।
लुमंसुलि	लुमंसू	: लुमंकेगु पह ।
लुव	लू	: दृश्य ।
लुवजल	लूजः	: सूर्योदय ।
लूजल	लूजः	: सूर्योदय ।
लूनिभाल	लूनिभाः	: नकतिनि त्वःगु निभाः ।
लेबु	लेबु	: छता पाउँ ।
लुँचिन	लुँचिं	: लुँसिन्हः ।
लुँनिभाल	लुँनिभाः	: सुवर्ण किरण ।
लुँपताक	लुँपताः	: लुँयागु पताः ।
ल्याय्म्ह	ल्याय्म्ह	: युवक, युवा ।
लँजुवाल	लँजुवाः	: वटुवा ।
वंकुरि	वंकुरि	: सँल्हू ।
वहल	वहः	: तुयूगु धातु ।
वहलपताक	वहःपताः	: वहःयागु पताः ।
सकल	सकल	: सकलें ।

सगन	सगं	: सगुन ।
सतल	सतः	: पाटी ।
सतफल	सतफल	: सँपल्य् तीगु तिसा ।
सतिक	सतिक	: घनिष्ट, निकतम ।
सदान	सदां	: न्हयाबलें, हरदम ।
सनिल	सनिल	: सन्ध्या ई ।
समाल	समाः	: श्रृंगार ।
सरगत, सर्गत	सर्गः	: आकाश, स्वर्ग ।
सरबेय	सर्बे	: सम्पत्ति ।
सज्यन्त	सज्यन्त	: धात्ये, प्रतक्ष ।
सरासु	सरासु	: सुनसान चा ।
सलिल	सलिल	: म्ह, शरीर, ।
सवाल	सवाः	: म्हुतुं काइगु सवाः ।
ससुमान	ससु	: सरस्वती ।
सहलह	सलहल	: सल्लाह, साहुति ।
सासल	सासः	: श्वास ।
साहुति	साहुति	: सहलह, सल्लाह ।
सिजल	सिजः	: ह्याउंगु धातु ।
सिद्धिदास	सिद्धिदास	: नेपालभाषाया महाकवि ।
सिनल	सिनः	: सिन्हः ।
सिन्हल	सिन्हः	: कपाल्य् तीगु सिन्हः ।

सिंहसाथ बाहु	सिंहसार्थ बाहु	: नांजाःम्ह नेवाः तान्त्रिक ।
सुधान्त	सुधान्त	: समेत ।
सुधि	सुधि	: चेतना ।
सुभास	सुभाय	: शुभेच्छा ।
सिल	सील	: शीर (मांबौपिन्त सिलय् छुइमाः)
		।

सिलक	सिलः	: श्लोक, तुतः ।
शुक्रराज	शुक्रराज	: नेपाःया छम्ह नांजाःम्ह शहीद ।
सुतिलख	सुतिलः	: सीतया लः ।
सुसाल	सुसाः	: हेरचाह, सहयोग ।
स्वय्नगु	स्वय्नगु	: भूवलाक्क दुगु स्वंगः नगु ।
स्यूताक	स्यूताः	: जिज्ञासु, जानकारी ।
संखधर	संखधर	: नेपाल संवत्था प्रणेता ।
हकपाल	हःपाः	: प्रेरणा, प्रोत्साहन ।
हताल	हताः	: युद्ध ।
हलिम	हलिं	: विश्व ।
हिउपाल	ह्यूपाः	: परिवर्तन ।
हितपासा	हितपासा	: भिम्ह पासा ।
हितेच्छु	हितेच्छु	: शुभचिन्तक ।
हेराकाजि	हेरकाइ	: हिराकाजी ।
हेराजल	हेराजः	: हिराकिरण ।

मिसा मचा व मिजं मचा निम्हेसित नं जिउगु नां

न्हापा	थौंकन्ह्य्	अर्थ
अमुलि	अमू	: छताजि ताल्जु ।
अनला	अनाल,	: ने.स.कथं वइगु मनमास ।
अजुगति	अजू	: आश्चर्य ।
अतलि, अतला,	अतल	: चमेना, तुच्चा ।
आसिका	आसिका	: आशीर्वाद ।
आखे	आख्यय्	: अक्षेता ।
इनास	इनास	: गणेश ।
इलाम	इलां	: द्योया फुसय् तय्गु वस्तु ।
इताक	इताः	: मत च्याकेत निलातःगु का ।
उमुलि	उमू	: अमू, छगू कथंया ताल्जु ।
किभु	किभु	: पुरोहितयात दान बीगु वस्तु ।
किपालु	किपालु	: किचः ।
केतकीस्वां	केतकी	: तुयूगु थ्वाय् थ्वाय् वइगु स्वां
कन्ना	कन्ना	: करुणा ।
कोमालि	क्वमालि	: कोमल स्वभाव, विनम्र ।
कोमिलु	क्वमिलु	: विनम्र, तःधंसू मदुम्ह ।
कीगल	कीगः	: पुजायात माःगु जाकि ।

कयल	कयः	: चिनिया चा थल ।
खसु	खसु	: कुहिरो ।
खेलु	खेलु	: खेलुइताः ।
खेलुइताक	खेलुइताः	: म्हपुजायात माःगु इताः ।
गेसु	ग्यसु	: उच्चस्तर, स्यल्लाःगु ।
चिमू	चिमू	: सिन्हःथल ।
चिनाखँ	चिनाखँ	: कविता ।
चिति	चिति	: नस्वाःवःगु छता सिँ ।
चिउताल	चिउताः	: वास्ता, विचाःसचाः यायेगु ।
चिधिकल	चिकः	: दकसिबय् क्वकालिम्ह ।
चितु	चितु	: छता जडीवुडी ।
चितासू	चितासू	: आनन्द, सुख ।
चीभाल	चीभाः	: पञ्चवुद्ध दुगु देगः ।
चुलि	चुलि	: स्वां, सिसाबुसा चुलि व्हइगु ।
चुलु	चुलु	: चुलुसे च्वंगु ।
चउ	चउ	: चीभाः च्वकाय् छायेगु कापः ।
जोभन	जोबन	: ल्यासे-ल्याय्म्हसू ।
जपे	जपे	: मन्त्र ब्वना शुद्ध याये ।
जःति	जःति	: ज्योति, तुयूजः ।
ज्यान	ज्यान	: प्राण ।
जहान	जहां	: जहां थीगु ।

जिउता	जिउता	: जन्मकाःछि, जीवन ।
भ्वाला	भ्वाला	: भरना, क्वब्वाःलः ।
भ्वाता	भ्वाता	: सालिक ।
ताइभाबा	ताइभाबा	: तिमिला, (मचाभासं) ।
तातुने	तानुना	: लक्ष्य तयेगु ।
तजि	तजि	: विवेक ।
तजिलजि	तजिलजि	: संस्कृति ।
तलेजु	तलेजु	: तलेजु मांजु ।
तलासि	तलासि	: हाम्वः लडु ।
तुयू	तुयू	: तुयूगु ।
तय्जु	तय्जु	: सुलाच्चवंह लुइकेगु ।
तुतु	तुतु	: दुरु (मचाभासं) ।
थाय्भु	थाय्भु	: विशेष देमा ।
दसु	दसु	: दसि ।
दिवा	देवा	: घ्यःदेवाः ।
दबुलि	दबू	: डबली ।
दामि	दामि	: दां यक्व तूगु, बहुमूल्य ।
दुन्ता	दुन्ता	: देछा, व्दहलपा, समर्पण ।
दिपू	दिपू	: दिकेगु थाय् ।
दिपंखा	दिपंखा	: यलय् बौद्धतय् तःधंगु जात्रा ।
दिगि	दिगि	: बौद्धतय्गु आगं ।

दिखा	देखा	: दिक्षा ।
धरमाति	धर्माति	: धर्मात्मा ।
धरलपे	धरलप्पा	: धारण यायेगु, कायेगु ।
धुस्वान	धुस्वां	: छता स्वां ।
धुकु	धुकु	: नुगः धुकुधुकु, नुगःया चाल ।
नसना, नसन,	नसं,	: मिरमिरे ।
नवलिसल	नःलिसः	: नव आवाज, नकतिनिगु सः ।
नकमि	नकमि	: नवजात मचा, न्हूम्ह मनू ।
नगमाः	नगुमा	: पात्रो ।
नगति	नगति	: नगु, तारा, नक्षत्र ।
नखल	नखः	: नखःचखः ।
न्हूछै	न्हूछै	: छै दंगु भाः बूम्ह मचा ।
न्हूधाल	न्हूधाः	: नवीकरण ।
न्ह्यू	न्ह्यू	: न्हिला ।
न्ह्यूख्वाल	न्ह्यूख्वाः	: हसमुख ।
न्ह्याइपु	न्ह्याइपु	: न्ह्याइपुगु ।
निसु	निसु	: मसिन ।
निभाल	निभाः	: सूर्यःया जः ।
निप	निप	: पवित्र, निंगु ।
न्हिसू	न्हिसू	: प्रसन्न, हँसिलो ।
न्हिलासू	न्हिलासू	: न्हिलेपिज्वइगु, प्रशन्नता ।

चखल	चखः	: चीधंगु नखः ।
परबस, परभस	हाबलासा	: पल्पसा, हाबलासा ।
पास्वान	पास्वां	: सँ प्याकेत माःगु ग्वय्स्वां ।
पासा	पासा	: हितचित्त ज्वःलाःम्ह मनू ।
पौभाल	पौभाः	: थान्का ।
पुलु	पुलु	: लु, दृश्य ।
पलाख	पलाः	: पला छीगु ।
पुता	पुता	: यःम्ह सन्तान ।
पताक	पताः	: ध्वजा पताका ।
फुति	फुति	: तिकि, फुतिफुति ।
फय्लि	फय्गुलि	: भ्वंयागु फय्गुलिचा ।
बेखा	बेखा	: मचा मम्बाना तयेगु नां ।
बोति	ब्वति	: भाग ।
ब्वाला	ब्वाला	: ज्वाला ।
बोला	ब्वला	: पलेसा, पौसा ।
भागि	भागि	: अनि यायेगु ।
भलसा	भलसा	: भरोसा, आधार ।
भुलाय्	भुलाय्	: विशेष इलय् जक न्ययेकीगु गा ।
भिनमिखा	भिंमिखा	: सुदृष्टि ।
भिनपुलि	भिंपू	: नवरत्न मध्ये छता ।
मुलति	मूति	: सार ।

मन्जुसिरि	मञ्जुश्री	: न्हुसेकापया लः पितछ्वःम्ह ।
माकु	माकु	: माक्कुसे सवाः वःगु ।
मसिन	मसिन	: नचुगु, मिहिनगु ।
मति	मति	: मन, नुगः, हृदय ।
मुति	मुति	: मोति ।
मतिनापु	मतिनापु	: यःम्ह, प्रिय, यज्जु ।
मतिनामि	मतिनामि	: यःम्ह, प्रेमी ।
मतिने	मतिने	: मतिना याये ।
मय्तू	मय्तू	: पासा ।
मतुक	मतू	: मुकुट, श्रीपेच ।
मुखुलि	मुखू	: कोपिला ।
म्हगस	म्हगस	: सपना ।
मिब्वाला	मिब्वाला	: मियागु ब्वाला ।
मिँपुसा	मिँपुसा	: मिँयागु पुसा ।
मिलाप्वाक	मिलाप्वाः	: मिँप्वाः ।
यरा	यरा	: डारलिङ्ग, यःम्ह राजा, प्रिय ।
यज्यू	यज्जु, यजु	: डारलिङ्ग, यःम्ह, प्रिय ।
यति	यति	: मूसःगु ति ।
यइपु	यैपु	: यइपुसे च्वंगु ।
यचु	यचु	: यच्चुसे च्वंगु, किलः मदुगु ।
लूनिभाल	लूनिभाः	: निभाः लूगु ।

लुमंसू	लुमंसू	: लुमंगु पह ।
लुमन्ति	लुमन्ति	: सम्भना, स्मृति ।
लुँनिभाल	लुँनिभा:	: म्हासु निभा: ।
लाय्पू	लाय्पू	: राजकुमार, राजपुत्र ।
लाय्लामा	लाय्लामा	: इन्द्रेणी ।
लुपा	लुपा	: उपलब्धि ।
लसिकल	लसिकल	: प्रेमकला ।
लहने	लहन	: शिष्टता ।
वंकुलि	वंकुलि	: मसान्त ।
स्वापू	स्वापू	: सम्बन्ध ।
सब्बू	सब्बू	: चान्हसिया सुनसानगु ई ।
समिजु	समिजु	: भम्चायात पासा च्वनीम्ह ।
सुचु	सुचु	: यचुपिचु ।
सुता	सुता	: क्वखायेगु तिसा ।
सिरपा	सिरपा	: पुरस्कार, सिरपौ ।
सिचु	सिचु	: शितल ।
सितु	सितु	: दुबो ।
हकपाल	ह:पा:	: प्रोत्साहन, हौसला ।
न्हिसुदन	न्हिसुदं	: न्ह्यूख्या: ।
हितेच्छु	हितेच्छु	: शुभेच्छुक ।
हिउपाल	ह्यूपा:	: परिवर्तन ।

